

University of Groningen

What's Up, Theunis?

Piersma, Theun

Published in:
Vogelnieuws

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2010

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Piersma, T. (2010). What's Up, Theunis? Elke dag Chinees. *Vogelnieuws*, 2010(6).

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

What's Up, Theunis?

Ganzen

HET GLOBAL FLYWAY NETWORK IS EEN NETWERK VAN NAUW BIJ DE WERELDWIJDE NATUURBESCHERMING BETROKKEN WADVOGELONDERZOEKERS. HET RICHT ZICH OP DE TREKROUTES WAARLANGS STELTOPERS ONGELOOFLIJKE AFSTANDEN AFLEGGEN. PROFESSOR THEUNIS PIERSMA, SUPERSPECIALIST OP DAT GEBIED, DOET IN DIT LOGBOEK VERSLAG VAN ZULK ONDERZOEK.

Elke dag Chinees

Op de zomerse toendra eten kanoeten vooral spinnen en langpootmuggen. Maar in de maanden per jaar dat kanoeten ergens aan een waddenkust verblijven, eten ze ingegraven schelp- of schaaldieren. Kanoeten hebben een snavel die mooi taps toeloopt. Daarmee drukken ze met snelle op-en-neergaande snavelbewegingen — wel tien per seconde — het water tussen de zandkorrels weg. 'Harde' objecten zoals schelpdieren houden dat water tegen en geven 'tegendruk'. Zo worden ingegraven prooien 'tastbaar' gemaakt. Vanwege dit voelen op afstand zijn kanoeten veel beter in het opsporen van schelpen dan scholeksters; die ontdekken de schelpen pas bij aanraking.

De ingeslikte schelpen worden gekraakt in een stevige spiermaag. Ook de darmen van kanoeten moeten tegen een stootje kunnen, want daar worden die gekraakte schelpresten in hoog tempo doorheen gedrukt. Als je een kanoet kokkeltjes ziet eten, dan kun je de gekraakte resten twintig minuten later weer als schelpgruis-keutels op het wad terugvinden.

Alweer een jaar of twintig, en overal op de wereld, bekijken we kanoetenvoedsel. En overal golden dezelfde regels. Als we het schelpgewicht kenden en we wisten hoeveel vlees er in de schelpen zat, dan konden we uitrekenen wat een kanoet er aan energie aan overhield. Tot we het voedsel van de doortrekkende kanoeten in de Baai van Bohai gingen bekijken.

Daar in China, in april en mei, eten kanoeten uitsluitend de enkele millimeters grote pots, ons koosnaampje voor de tweekleppige *Potamocorbula laevis*. Die pots vestigen zich in het vroege voorjaar op het wad. Ze groeien als kool en worden in augustus met een lengte van een centimeter door de lokale vissers geoogst. 's Winters vind je op het wad geen pots meer, maar in het voorjaar keren ze er met vele duizenden per vierkante meter terug. Toch snapten we niet dat kanoeten er van rond konden komen. De verhouding tussen vlees- en schelpgewicht leek veel te klein.

Inmiddels zijn we er achter dat de schelpjes van *Potamocorbula* weliswaar zwaar zijn, maar ook heel breekbaar. Daardoor kost het kanoeten relatief weinig moeite om ze te kraken en leveren die schelpjes toch genoeg op. Om met genoeg vet vanaf China de broedgebieden te halen, moeten kanoeten er tijdens laagwater wel één per seconde naar binnen werken.

